

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการมลพิษทางอากาศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในอำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางรสสุคนธ์ วงศ์แสนคำ

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ. ดร.นพ.พงศ์เทพ วิวรรณนะเดช

ประธานกรรมการ

ผศ. บุญถ้วน แก้วปิ่นตา

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงประมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศของประชาชน ผู้ประกอบการที่ก่อมลพิษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ทำการศึกษาในประชาชนนอกเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนเมษายน – สิงหาคม 2550 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม จำนวน 450 ตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ข้อมูลความรู้ ความตระหนัก ประสิทธิภาพ ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหา และความคิดเห็นด้านการจัดการปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยกับพฤติกรรมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาด้วยสถิติ Chi – square test และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศในระดับมาก ประชาชนที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศ และมีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทาง

อากาศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

สำหรับการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศของประชาชนและผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิด
ปัญหาและองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประเมินว่า
ระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลางและเห็นเป็นเรื่องใกล้ตัวมาก มี
ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตปานกลาง โดยเห็นว่าสาเหตุของปัญหามาจากการเผาป่าและเผาขยะมูล
ฝอย ร่วมกับสาเหตุอื่นๆ เช่น การจราจรติดขัด การก่อสร้าง กิจการก่อสร้าง โรงงานอุตสาหกรรม
ร้านอาหารปิ้งย่าง ทั้งนี้สาเหตุหลักเพราะว่าประชาชนบางกลุ่มเห็นแก่ตัวและไม่ใส่ใจต่อปัญหา

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ ในอำเภอเมือง
เชียงใหม่ ยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่กระทำโดย
ภาครัฐเป็นส่วนมาก ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมแก้ไขปัญหาโดยการช่วยสอดส่องดูแลปัญหา
ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เห็นว่าควรมีการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่ม
ตื่นตัวและการเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง การบังคับใช้
กฎหมายอย่างเคร่งครัด การปลูกจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่ยังเด็ก การจัดระบบการจัดการขยะ
อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ผู้ที่ควรมีบทบาทหลักในการแก้ไขปัญหาคือ ประชาชนและองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

Independent Study Title Air Pollution Management of Stakeholders in Mueang District, Chiang Mai Province

Author Mrs. Rotsukhon Wongsakham

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Phongtape Wiwatanadate, M.D. Chairperson

Asst. Prof. Boontuan Kaewpinta Member

Abstract

The purposes of this descriptive study were to examine behaviors to reduce effect of air pollution and air pollution management of stakeholders. Based on both quantitative and qualitative methods, 450 people living in Mueang District Chiang Mai Province were selected, using questionnaire while 15 people were participated in focus group discussion. Data were collected from April – August 2007. Quantitative data and qualitative data were analyzed using Chi – square test and content analysis respectively.

This study found that the behaviors to reduce effect of air pollution were collectively at a highly appropriate level. The people had knowledge regarding of air pollution, had awareness toward air pollution, and had experience on effects of air pollution with statistical significance.

The level of air pollution in Mueang District Chiang Mai Province was sensed by the sample group at a mild to moderate level. The sample group realized that problem was an issue closed to them, and had an effect upon their quality of life and lively city concept. The problem was stemmed from fire forest and solid waste burning. The main problem was caused by the selfish and the unawareness of the people.

The roles of stakeholders in air pollution problem management in Mueang District Chiang Mai Province were found as lacking of their participation in such matter. The municipality officials conducted most problem solutions. Therefore, this research found that the three groups of sample were pleased to cooperate with the authority and needed to mutually solve the air pollution problem. They proposed to do a watchdog program for related problem. They suggested to involve the people at all to be aware of such air pollution and problem solution and to create the sense of awareness among the children not to generate the air pollution problem. The local people and municipality should be focused for such recommendation.

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการมลพิษทางอากาศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในอำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางรสสุคนธ์ วงศ์แสนคำ

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ. ดร.นพ.พงศ์เทพ วิวรรณะเดช

ประธานกรรมการ

ผศ. บุญถ้วน แก้วปิ่นตา

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงประมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศของประชาชน ผู้ประกอบการที่ก่อมลพิษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ทำการศึกษาในประชาชนนอกเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนเมษายน – สิงหาคม 2550 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม จำนวน 450 ตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ข้อมูลความรู้ ความตระหนัก ประสิทธิภาพ ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหา และความคิดเห็นด้านการจัดการปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยกับพฤติกรรมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาด้วยสถิติ Chi – square test และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศในระดับมาก ประชาชนที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ มีความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศ และมีประสิทธิภาพที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทาง

อากาศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

สำหรับการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศของประชาชนและผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิด
ปัญหาและองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประเมินว่า
ระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลางและเห็นเป็นเรื่องใกล้ตัวมาก มี
ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตปานกลาง โดยเห็นว่าสาเหตุของปัญหามาจากการเผาป่าและเผาขยะมูล
ฝอย ร่วมกับสาเหตุอื่นๆ เช่น การจราจรติดขัด การก่อสร้าง กิจการก่อสร้าง โรงงานอุตสาหกรรม
ร้านอาหารปิ้งย่าง ทั้งนี้สาเหตุหลักเพราะว่าประชาชนบางกลุ่มเห็นแก่ตัวและไม่ใส่ใจต่อปัญหา

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ ในอำเภอเมือง
เชียงใหม่ ยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่กระทำโดย
ภาครัฐเป็นส่วนมาก ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมแก้ไขปัญหาโดยการช่วยสอดส่องดูแลปัญหา
ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เห็นว่าควรมีการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่ม
ตื่นตัวและการเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง การบังคับใช้
กฎหมายอย่างเคร่งครัด การปลูกจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมตั้งแต่ยังเด็ก การจัดระบบการจัดการขยะ
อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ผู้ที่ควรมีบทบาทหลักในการแก้ไขปัญหาคือ ประชาชนและองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

Independent Study Title Air Pollution Management of Stakeholders in Mueang District, Chiang Mai Province

Author Mrs. Rotsukhon Wongsakham

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Phongtape Wiwatanadate, M.D. Chairperson

Asst. Prof. Boontuan Kaewpinta Member

Abstract

The purposes of this descriptive study were to examine behaviors to reduce effect of air pollution and air pollution management of stakeholders. Based on both quantitative and qualitative methods, 450 people living in Mueang District Chiang Mai Province were selected, using questionnaire while 15 people were participated in focus group discussion. Data were collected from April – August 2007. Quantitative data and qualitative data were analyzed using Chi – square test and content analysis respectively.

This study found that the behaviors to reduce effect of air pollution were collectively at a highly appropriate level. The people had knowledge regarding of air pollution, had awareness toward air pollution, and had experience on effects of air pollution with statistical significance.

The level of air pollution in Mueang District Chiang Mai Province was sensed by the sample group at a mild to moderate level. The sample group realized that problem was an issue closed to them, and had an effect upon their quality of life and lively city concept. The problem was stemmed from fire forest and solid waste burning. The main problem was caused by the selfish and the unawareness of the people.

The roles of stakeholders in air pollution problem management in Mueang District Chiang Mai Province were found as lacking of their participation in such matter. The municipality officials conducted most problem solutions. Therefore, this research found that the three groups of sample were pleased to cooperate with the authority and needed to mutually solve the air pollution problem. They proposed to do a watchdog program for related problem. They suggested to involve the people at all to be aware of such air pollution and problem solution and to create the sense of awareness among the children not to generate the air pollution problem. The local people and municipality should be focused for such recommendation.